

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

**Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar
Addysg Grefyddol (CYSAG)**

**Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Grefydd,
Gwerthoedd a Moeseg (CYS)**

Adroddiad Blynyddol 2023-24

CYNNWYS	TUDALEN
NEGES GAN GADEIRYDD CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR	3
ADRAN 1: GWYBODAETH AM CYSAG/CYS	
1.1 Dyletswydd i sefydlu CYSAG/CYS	4
1.2 Cyfansoddiad CYSAG/CYS	4
1.3 Aelodaeth CYSAG/CYS	4
1.4 Swyddogaethau CYSAG/CYS	4
1.5 Cofnodion Cyfarfodydd	5
1.6 Dosbarthu'r Adroddiad	5
ADRAN 2: CYNGOR AR ADDYSG GREFYDDOL A CHREFYDD, GWERTHOEDD A MOESEG	
2.1 Y Maes Llafur Cytunedig Lleol	6
2.2 Safonau Addysg Grefyddol (AG), Astudiaethau Crefyddol (AC), a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM)	6
2.3 Cwricwlwm	7
2.4 Dysgu Proffesiynol ac Adnoddau i Ymarferwyr	8
ADRAN 3: CYNGOR AR WEITHRED DDYDDIOL O ADDOLI AR Y CYD (DACW)	
3.1 Adroddiadau Arolygu Ysgolion	10
3.2 Ceisiadau am Benderfyniadau	10
3.3 Ymweliadau ag Ysgolion	10
ADRAN 4: CRYNODEB O FEYSYDD ERAILL	
4.1 CCYSAGauC	11
4.2 Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol (PYCAG)	11
4.3 Hyfforddi Aelodau CYSAG/CYS	11
4.4 Cynrychiolaeth Ieuenctid ar gyfer CGM, AG, AC a DACW	12
ATODIAD 1: AELODAETH CYSAG/CYS 2023-2024	13
ATODIAD 2: AMSERLEN AC AGENDA CYFARFODYDD	14
ATODIAD 3: DOSBARTHU'R ADRODDIAD	17
ATODIAD 4: CYFANSODDIAD CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR	18
ATODIAD 5: DYSGU PROFFESIYNOL, ADNODDAU A DEUNYDDIAU A RENNIR AG YMARFERWYR	22

NEGES GAN GADEIRYDD CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR 2023-2024

Wrth inni barhau i wneud cynnydd â'r broses o gyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru, mae CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr wedi parhau i ddarparu'r cyngor, y canllawiau, yr adnoddau a'r mynediad at ddysgu proffesiynol i'n hymarferwyr er mwyn eu grymuso i barhau i ddarparu crefydd, gwerthoedd a moeseg (CGM) effeithiol i'n dysgwyr.

Mae CYSAG/CYS wedi parhau i weithio mewn partneriaeth â'r Gwasanaeth Gwella ysgolion rhanbarthol, Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De (GACCCD), a chynorthwyo ac ymgysylltu â CCYSAGauC. Mae CYSAG/CYS yn ffodus ei fod wedi cael gwybodaeth uniongyrchol gan ysgolion yn yr awdurdod lleol. Mae tair ysgol yn yr awdurdod lleol wedi cynnal ein cyfarfodydd CYSAG/CYS ac mae pob un ohonynt wedi darparu cyflwyniad i rannu eu cwricwlwm CGM sy'n datblygu. Mae'r ymweliadau hyn wedi bod yn gyfle gwerthfawr i aelodau CYSAG/CYS weld "CGM ar waith". Rydym yn croesawu unrhyw wahoddiadau i aelodau ymweld â'n hysgolion/leoliadau i weld y gwaith AG/AC/CGM sy'n digwydd yno drostynt eu hunain ac i rannu arferion da â CYSAG/CYS.

Mae llawer o newidiadau o hyd ym myd AG/AC/CGM, gyda hyd yn oed mwy o newidiadau ar y gorwel. Mae Cymwysterau Cymru a CBAC yn gweithio ar TGAU newydd mewn astudiaethau crefyddol (AC) a'r gyfres ehangach o gymwysterau, gan gynnwys Sgiliau Bywyd a Sgiliau Gwaith a'r Dyniaethau Sylfaen, a fydd yn disodli'r cymwysterau presennol ar gyfer dysgwyr yn y pen draw. Bydd y fanyleb 'ddrafft' newydd ar gyfer y TGAU AG newydd yn cael ei chyhoeddi ym mis Medi 2024. Gall athrawon ac eraill a fydd yn gyfrifol am weithredu'r newidiadau hyn fod yn sicr o gefnogaeth barhaus CYSAG/CYS a GACCCD.

Hoffai CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr ddiolch i bawb sy'n ymwneud â chynllunio ac addysgu AG/AC/CGM am eu gwaith rhagorol, gan roi'r gofal, y gefnogaeth a'r ymroddiad i ddysgwyr sir Pen-y-bont ar Ogwr. Fel Cadeirydd, hoffwn ddiolch hefyd i aelodau CYSAG/CYS am eu hymrwymiad parhaus, eu presenoldeb, eu cyfranogiad a'u cyfraniadau er budd dysgu CGM/AG/AC a DACW yn yr awdurdod lleol.

Mae CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn croesawu gohebiaeth drwy'r clerc: edsu@bridgend.gov.uk

ADRAN 1: GWYBODAETH AM CYSAG/CYS

1.1 Dyletswydd i sefydlu CYSAG/CYS

Mae'n ofynnol i bob awdurdod lleol ffurfio Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a Chyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) yn eu hardal leol. Bydd CYSAG a CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn rhannu aelodaeth ac yn cyfarfod fel un corff sydd ag un cyfansoddiad/Cylch Gorchwyl.

1.2 Cyfansoddiad CYSAG/CYS

Pennir aelodaeth y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) gan Ddeddfau Addysg 1944 a 1993, a Deddf Diwygio Addysg 1988. Pennir aelodaeth y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) gan Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu 2021 yng Nghymru. Mae gan CYSAG/CYS dri grŵp cyfansoddol; mae gan bob grŵp hawl i un bleidlais:

- bydd aelodau a benodir i'r grŵp i gynrychioli crefydd, enwad neu argyhoeddiad athronyddol anghrefyddol, i'r graddau y mae hynny'n gyson â chyflawni swyddogaethau'r grŵp yn effeithlon, yn adlewyrchu'n fras gryfder cymesur y grefydd, yr enwad neu'r argyhoeddiad athronyddol anghrefyddol hwnnw yn yr ardal
- cymdeithasau sy'n cynrychioli athrawon/ymarferwyr
- yr awdurdod lleol

1.3 Aelodaeth CYSAG/CYS

Rhestrir yr aelodau sy'n cynrychioli pob un o'r grwpiau hyn ar gyfer 2023-2024 yn Atodiad 1.

1.4 SWYDDOGAETHAU CYSAG/CYS

Prif swyddogaeth CYSAG/CYS yw:

- cynghori'r Awdurdod Lleol ar addysg grefyddol (AG), crefydd, gwerthoedd a moeseg (CGM), astudiaethau crefyddol (AC), a'r weithred ddyddiol o addoli ar y cyd (DACW)
- argymhell bod yr awdurdod lleol yn adolygu'r maes llafur cytunedig drwy gynnull Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig
- ystyried ceisiadau gan ysgolion ar gyfer penderfyniadau (i'w heithrio o'r gofyniad i'r addoli fod yn "gyfan gwbl neu'n bennaf o gymeriad Cristnogol cyffredinol")
- cyhoeddi adroddiad blynyddol ar ei waith

- chwarae rhan yn y weithdrefn gwyno statudol leol pan gyfeirir achosion ato mewn cysylltiad ag AG, CGM, AG neu DACW

Gallai cyngor i'r Awdurdod Lleol ymwneud ag:

- addysgeg
- y dewis o adnoddau addysgu
- y ddarpariaeth dysgu proffesiynol
- unrhyw fater arall sy'n ymwneud ag AG, AC, CGM a DACW y mae CYSAG/CYS yn ei ystyried yn briodol

1.5 COFNODION CYFARFODYDD

Cynhaliwyd y tri chyfarfod yn y cnawd yn ystod 2023-2024:

- Dydd Mawrth 21 Tachwedd 2023 am 3:30pm
- Dydd Mawrth 12 Mawrth 2024 am 9:30am
- Dydd Mawrth 2 Gorffennaf 2024 am 1:30pm

Mae cofnod o'r prif eitemau agenda a drafodwyd yn ystod y cyfarfodydd ar gael yn Atodiad 2.

1.6 DOSBARTHU'R ADRODDIAD

Dosbarthwyd copïau o'r adroddiad hwn i'r cyrff/sefydliadau a restrir yn Atodiad 3.

ADRAN 2: CYNGOR A RODDIR GAN CYSAG/CYS AR ADDYSG GREFYDDOL (AG), ASTUDIAETHAU GREFYDDOL (AC) A CHREFYDD, GWERTHOEDD A MOESEG (CGM)

2.1 Y Maes Llafur Cytunedig Lleol

Ym mis Chwefror 2022, ailfabwysiadodd yr awdurdod lleol ei faes llafur etifeddiaeth cytunedig ar gyfer AG. Yn 2022, cytunodd awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr ar faes llafur newydd ar gyfer CGM o dan y Cwricwlwm i Gymru newydd. Mae copïau o'r ddau faes llafur cytunedig ar gael ar wefan y cyngor, gwefan Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De (GACCCD) a chan Glerc CYSAG/CYS.

2.2 Safonau Addysg Grefyddol (AG), Astudiaethau Crefyddol (AC), a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM)

Mae CYSAG/CYS yn darparu cyngor i'r Awdurdod Lleol ar safonau AG/AC/CGM. Mae CYSAG/CYS wedi archwilio amrywiaeth o ffyrdd o ystyried safonau o ran CGM:

- Gwahoddir ymarferwyr i rannu eu harferion da ag aelodau CYSAG/CYS yn y cyfarfodydd tymhorol. Mae CYSAG/CYS yn annog cydweithrediad rhwng ysgolion er mwyn nodi a chefnogi arferion da. Mae fforwm leuenctid ar CGM a DACW GACCCD/y Gwasanaeth Cyflawni Addysg sydd newydd ei sefydlu yn annog cydweithredu pellach, rhannu arferion da a gwrando ar lais dysgwyr er mwyn llywio ymarferwyr, ysgolion/lleoliadau a CYSAG/CYS. Mae'r ymarfer a rennir wedi cynnwys dulliau ysgolion o gynllunio'r cwricwlwm ar gyfer CGM a'r dyniaethau, Philosophy 4 Children (P4C) a CGM, a dulliau o addysgu am werthoedd.
- Mae CYSAG/CYS yn adolygu adroddiadau arolygu Estyn er mwyn nodi a rhannu arferion effeithiol a chefnogi ysgolion gydag AG, CGM, datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol (YMCD) a'r weithred ddyddiol o addoli ar y cyd (DACW). Yn 2023-24, ystyriodd CYSAG/CYS ganfyddiadau arolygu pedwar lleoliad meithrin nas cynhelir, 10 ysgol gynradd, un ysgol uwchradd ac un ysgol arbennig. Gwnaed sylwadau cadarnhaol gan Estyn sy'n berthnasol i AG a CGM ynghyd â darparu YMCD a DACW. Roedd CYSAG/CYS yn falch o nodi'r sylwadau cadarnhaol hyn a gofnodwyd gan Estyn. Mae CYSAG/CYS wedi anfon llythyrau llongyfarch neu gynigion i gefnogi ysgolion unigol, ar ôl cyhoeddi eu hadroddiad Arolygiad Estyn. Mae CYSAG/CYS wedi codi pryderon bod newidiadau i adroddiadau Estyn wedi ei gwneud yn anoddach i CYSAG/CYS fonitro safonau AG/CGM fel sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth – sef un o'r swyddogaethau sy'n ofynnol gan CYSAG/CYS. Codwyd y pryderon hyn gyda CCYSAGauC, Estyn, yr awdurdod lleol a Llywodraeth Cymru. Mae trafodaethau'n parhau o ran monitro darpariaeth y cwricwlwm, addysgeg a safonau yn y meysydd hyn.
- Mae CYSAG/CYS yn edrych ar rannu a thrafod canlyniadau arholiadau AG ysgolion yn yr ALL, yn unol â chynghor CCYSAGauC. Mae CYSAG/CYS wedi trafod y gallu i gael gafael ar ddata darpariaeth ddysgu ychwanegol ar gyfer yr awdurdod lleol.

Mae CYSAG/CYS yn parhau i argymhell yr adnoddau canlynol sy'n ymwneud â safonau ar gyfer ymarferwyr, penaeithiaid a llywodraethwyr ysgolion:

Cyhoeddiadau [Estyn](#):

- [Sut rydym yn arolygu ar gyfer arolygiadau o 2023](#)

- [Beth rydym yn ei arolygu Ysgolion a gynhelir ac UC Dau – ar gyfer arolygiadau o 2023](#)

Ar gyfer darpariaeth ‘AG’ i ddysgwyr sy’n astudio’r cwricwlwm sydd ar fin bod yn un ‘etifeddol’:

- [Addysg Grefyddol mewn Ysgolion Uwchradd \(Estyn, Mehefin 2013\)](#)
- [Addysg Grefyddol yng nghyfnod allweddol 2 a chyfnod allweddol 3 \(Estyn, Mehefin 2018\)](#)
- [Adolygiad o’r cwricwlwm 16-19 presennol yng Nghymru](#)

2.3 Cwricwlwm

Cwricwlwm i Gymru:

Mae aelodau CYSAG/CYS wedi derbyn diweddariadau tymhorol a chynghor manwl gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/CGM/AC a CYSAG/CYS ynghylch datblygiadau cwricwlwm. Mae CYSAG/CYS wedi cynghori y dylid sicrhau bod pob ysgol yn ymwybodol o’r gofyniad i roi sylw i faes llafur cytunedig lleol Cwricwlwm i Gymru 2022 a’r canllawiau CGM statudol ar Hwb. Mae CYSAG/CYS wedi cynghori y dylai pob ysgol gael ei hatgoffa nad oes gan rieni hawl i dynnu’n ôl o CGM yn y Cwricwlwm i Gymru. Mae GACCCD wedi llunio adnoddau i ysgolion er mwyn sicrhau eu bod yn ymwybodol o’r gofynion cyfreithiol o ran CGM yn y Cwricwlwm i Gymru.

Mae CYSAG/CYS wedi trafod y newidiadau i CGM fel gofyniad gorfodol i’r Cwricwlwm i Gymru ac sy’n orfodol i bob dysgwr rhwng tair ac 16 oed, wrth i’r cwricwlwm hwn gael ei gyflwyno.

Rhoddodd CYSAG/CYS gyngor ar bwysigrwydd CGM ‘gwrthrychol, beirniadol a phlwrailaethol’, yn y Cwricwlwm i Gymru. Mae GACCCD wedi rhoi cyngor ar hyn i Brif Bartner Gwella yr awdurdod lleol, Partneriaid Gwella a’r ymarferwyr a’r llywodraethwyr hynny sydd wedi ymgysylltu â dysgu proffesiynol, cyfarfodydd rhwydwaith ac ardaloedd cymunedol ar wefan GACCCD.

Mae CYSAG/CYS yn paratoi canllawiau ar siaradwyr gwadd a darparwyr allanol, er mwyn cefnogi penaethiaid ac ymarferwyr CGM, yn yr awdurdod lleol.

Bu CYSAG/CYS yn trafod datblygiad ysbrydol yn fframwaith y Cwricwlwm i Gymru.

Mae CYSAG/CYS wedi trafod ymgynghoriadau a phenderfyniadau Cymwysterau Cymru ynghylch cymhwyster TGAU AG newydd (i’w addysgu o fis Medi 2025) a chymwysterau sgiliau ehangach (i’w haddysgu o fis Medi 2027). Rhannwyd trafodaeth ar y cynigion yn CCYSAGauC â CYSAG/CYS. Cyflwynwyd ymateb grŵp ar ran y pum CYSAG/CYS yn rhanbarth Consortiwm Canolbarth y De (GACCCD). Mynegwyd pryderon ynghylch sut y byddai’r cymwysterau newydd yn diwallu anghenion yr holl ddysgwyr ac yn gyson â chwricwlwm CGM y Cwricwlwm i Gymru. Ystyriodd aelodau CYSAG/CYS fodiwlau cymwysterau ehangach Cymwysterau Cymru sy’n gysylltiedig â CGM. Gwnaethant drafod safbwyntiau CCYSAGauC ar hyn, ynghyd ag adborth ymarferwyr.

Cyflwynodd Cymwysterau Cymru ei ymatebion i’r ymgynghoriadau yn ystod gwanwyn 2024, drwy weminarau byw a gwybodaeth a gyhoeddwyd ar ei wefan. Cyflwynwyd a thrafodwyd y canlyniadau

hyn yn CYSAG/CYS. Anogodd CCYSAGauC ymateb i ganlyniadau Cymwysterau Cymru. Cyflwynodd CYSAG/CYS ei bryderon a'i gwestiynau i CCYSAGauC.

Cwricwlwm ar gyfer Blwyddyn 9 i Flwyddyn 13:

Trafododd CYSAG/CYS y cwricwlwm a'r hawl i dynnu gofynion yn ôl ar gyfer dysgwyr ym Mlynnyddoedd 9 ac uwch sy'n cael AG yn unol â'r maes llafur etifeddiaeth cytunedig.

Mae'r hawl i dynnu'n ôl yn dal ar waith ar gyfer y dysgwyr hyn. Mae CCYSAGauC/CYSAG/CYS wedi dosbarthu canllawiau CCYSAGauC ar yr hawl hon i bob ysgol/lleoliad: [Rheoli'r Hawl i Dynnu'n Ôl o Addysg Grefyddol, 2017.](#)

Trafododd CYSAG/CYS dueddiadau cenedlaethol mewn cofrestriadau ar gyfer TGAU a Safon Uwch ers 2017 ac ystyriodd adroddiad Cyngor Addysg Grefyddol Cymru a Lloegr ar y mater. Rhannwyd pryderon ynghylch gostyngiad mewn cofrestriadau â CCYSAGauC a PYCAG. Mynegwyd pryderon hefyd am hygyrchedd a phriodoldeb y cymhwyster AC presennol. Trafododd CYSAG/CYS ostyngiadau diweddar yn y nifer sy'n cofrestru ar gyfer TGAU AC, yr amser a ddyrennir ar gyfer cymwysterau TGAU mewn ysgolion a'r brwdfrydedd dros ddewis cwrs AC byr. Cyngorodd CYSAG/CYS ymarferwyr i ymgysylltu â grwpiau cynghori CBAC wrth drafod y cymhwyster newydd ar gyfer 2025.

Trwy rwydweithiau ymarferwyr GACCCD, cafodd ysgolion yr wybodaeth ddiweddaraf am y newidiadau i fanylbau TGAU a TAG 2024 ar gyfer Astudiaethau Crefyddol.

2.4 Dysgu Proffesiynol ac Adnoddau i Ymarferwyr

Mae CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn parhau i ddarparu deunyddiau ategol sy'n gysylltiedig â maes llafur cytunedig yr awdurdod lleol. Bwriedir i'r rhain fod yn ddogfennau, yn ddeunyddiau ac yn adnoddau 'byw' sy'n adlewyrchu datblygiad y Cwricwlwm i Gymru.

Mae CYSAG/CYS yn parhau i gydnabod a chefnogi'r ystod eang o adnoddau dysgu proffesiynol a'r cyfleoedd i rannu y mae CBAC, CCYSAGauC a GACCCD yn eu darparu ar gyfer ymarferwyr AG, AC a CGM, ac mae wedi annog ysgolion i ymgysylltu â'r cynnig hwn ac i gael gafael arno.

Mae GACCCD, sy'n gweithredu fel darparwr rhanbarthol gwasanaethau gwella ysgolion a chymorth dysgu proffesiynol i ysgolion ac ymarferwyr, wedi darparu ystod eang o raglenni, deunyddiau a dulliau dysgu proffesiynol a rennir ag ysgolion yn yr awdurdod lleol. Mae GACCCD wedi rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf am yr holl ddysgu proffesiynol sy'n gysylltiedig â'r pwnc, cyfarfodydd rhwydwaith a dolenni i adnoddau â CYSAG/CYS drwy bapurau briffio a thrafodaeth ym mhob cyfarfod.

- Mae GACCCD yn darparu cyfleoedd rhwydweithio a rhannu tymhorol i ymarferwyr uwchradd a chynradd, dan arweiniad ymarferwyr mewn ysgolion a staff GACCCD. Roedd cyfleoedd rhwydweithio eilaidd yn canolbwyntio ar rannu arferion sy'n gysylltiedig â safonau ar lefel TGAU a Safon Uwch, cwrs 'Archwilio Bydolygon' Agored Cymru, CGM ym maes dysgu a phrofiad y dyniaethau, a datblygu dolenni a chysylltiadau â phynciau eraill. Yn y cyfarfodydd hyn, mae ysgolion wedi rhannu eu dulliau o gynllunio'r cwricwlwm, cynnydd, Athroniaeth i Blant, a datblygu cysylltiadau rhwng Crefydd a Gwyddoniaeth yn rhan o brosiect a ariennir gyda Sefydliad Faraday, cyfleoedd rhwydwaith sylfaenol sy'n canolbwyntio ar ddylunio'r cwricwlwm CGM a'r dyniaethau, rhannu arferion da a chydweithredu wrth ddatblygu adnoddau.

- Mae GACCCD wedi sefydlu cyfleoedd rhwydweithio newydd ar gyfer ysgolion arbennig ac UC Dau. Mae cyfarfodydd tymhorol wedi canolbwyntio ar ddylunio'r cwricwlwm dyniaethau a CGM, rhannu arferion da a chydweithredu wrth ddatblygu adnoddau.
- Mae GACCCD yn darparu cymorth pwrpasol am ddim i unrhyw ysgolion awdurdod lleol ar gais. Darparwyd cymorth CGM pwrpasol i 13 o ysgolion ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn 2023-24, gan ganolbwyntio ar y canlynol:
 - cynllunio'r cwricwlwm o ran CGM
 - cynllunio unedau gwaith
 - gweithio mewn clystyrau er mwyn cynllunio ar gyfer CGM blaengar
 - arweinyddiaeth CGM/AC, gan gynnwys hunanwerthuso
 - addoli ar y cyd
 - addysgeg

Darparwyd cymorth dyniaethau pwrpasol, gan gynnwys CGM, i saith ysgol ym Mhen-y-bont ar Ogwr. Bu digwyddiad cefnogi clystyrau ar gyfer un grŵp clwstwr o ysgolion yn yr awdurdod lleol yn ystod y cyfnod hwn hefyd.

- Mae GACCCD wedi cynnig amrywiaeth o ddigwyddiadau, prosiectau a rhaglenni dysgu proffesiynol sy'n gysylltiedig â CGM/AC/AG yn rhan o gynnig dysgu proffesiynol Dyniaethau GACCCD. Mae'r cyfleoedd hyn ar gael i bob ymarferydd ym Mhen-y-bont ar Ogwr. Gellir gweld enghreifftiau o'r amrywiaeth o adnoddau a deunyddiau dysgu proffesiynol y mae GACCCD a CYSAG/CYS wedi eu datblygu a'u rhannu er mwyn cefnogi ysgolion yn Atodiad 6. Mae cyfanswm o 43 o ymarferwyr, o awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr, wedi ymgysylltu â dysgu proffesiynol ar gyfer y dyniaethau yn ystod 2023-24. Cynrychiolwyr o 22 allan o'r 60 o ysgolion yn awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr, sy'n cyfateb i 37% ohonynt, yw'r ymarferwyr hyn.

Argymhelliad ar gyfer yr Awdurdod Lleol:

Yng nghyfarfod gwanwyn CYSAG/CYS, argymhellwyd bod pob aelod CYSAG/CYS yn gwneud cais drwy'r awdurdod lleol am e-bost Hwb er mwyn cael gafael ar adnoddau i ymarferwyr, gwybodaeth dysgu proffesiynol a deunyddiau astudiaethau achos gan GACCCD.

ADRAN 3: CYNGOR AR Y WEITHRED DDYDDIOL O ADDOLI AR Y CYD (DACW)

Mae Cylchlythyr 10/94 y Swyddfa Gymreig yn nodi y dylai'r Awdurdod Addysg Lleol weithio gyda CYSAG/CYS er mwyn monitro darpariaeth ar gyfer DACW ac y dylai ystyried ag ef unrhyw gamau y gellid eu cymryd i wella darpariaeth o'r fath.

Trafododd CYSAG/CYS gyngor ar DACW a derbyniodd wybodaeth am drafodaethau yn CCYSAGauC a PYCAG ynghylch ymholiadau am yr hawl i dynnu'n ôl. Mae Cynghorydd Cyswllt GACCCD wedi rhoi cyngor i ysgolion unigol ym Mhen-y-bont ar Ogwr. Trafododd CYSAG/CYS ymholiadau a phryderon rhanddeiliaid ynghylch y mater hwn.

Mae GACCCD wedi cyflwyno sesiynau 'galw heibio' ynghylch DACW. Gall unigolion a grwpiau o ysgolion ym Mhen-y-bont archebu cyfarfodydd i gael cymorth pwrpasol ar gyfer DACW.

Gwnaed CYSAG/CYS ac ysgolion yn yr awdurdod lleol yn ymwybodol o ganllawiau ychwanegol ar gyfer DACW drwy ddysgu proffesiynol, ardaloedd cymunedol a rhwydweithiau GACCCD:

- [Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol 2017](#)
- Canllawiau [CCYSAGauC](#) ar dynnu disgyblion yn ôl o addoli ar y cyd, Hydref 2021
- Estyn, Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol, 2013 (Saesneg yn unig)

3.1 Adroddiadau arolygu ysgolion

Mae CYSAG/CYS wedi parhau i gefnogi ysgolion i gyflawni eu gofynion statudol ar gyfer DACW. Mae CYSAG/CYS wedi monitro adroddiadau arolygu Estyn ar gyfer argymhellion sy'n ymwneud â DACW ac YMCD ac mae'r awdurdod lleol yn dilyn unrhyw ofynion statudol nad ydynt wedi eu cyflawni drwy ofyn am gynllun gweithredu yr ysgol.

Mae CYSAG/CYS wedi parhau i hysbysu ysgolion am wybodaeth ac adnoddau priodol sy'n ymwneud â DACW. Mae GACCCD wedi llunio adnodd, sydd ar gael ar ei wefan, [Gweithred Ddyddiol o Addoli ar y Cyd \('DACW'\): Bodloni'r Gofynion Deddfwriaethol](#). Pan fo Estyn yn amlygu materion ynghylch DACW, mae'r awdurdod lleol yn eu dilyn.

3.2 Ceisiadau am benderfyniadau

Rhaid i addoli ar y cyd fod o gymeriad Cristnogol cyffredinol. Mae'r weithdrefn benderfynu yn caniatáu i'r gofynion hyn gael eu hatal mewn cysylltiad â rhai neu'r holl ddisgyblion/dysgwyr mewn ysgol pan fernir eu bod yn amhriodol. Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am benderfyniadau gan ysgolion yn awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr yn 2023-24.

3.3 Ymweliadau ag ysgolion

Mae CYSAG/CYS wedi mynegi bwriad i weld arfer sy'n gysylltiedig â DACW yn 2024-25.

Adran 4: CRYNODEB O FEYSYDD ERAILL

4.1 CCYSAGauC

Mae CYSAG/CYS yn parhau i gefnogi gwaith CCYSAGauC ac mae'n cydnabod gwerth y corff wrth hybu AG, AC, CGM a DACW yn genedlaethol. Cynhaliwyd trafodaethau llawn yn CYSAG/CYS ar y materion a godwyd gan CCYSAGauC. Y Cadeirydd sy'n cynrychioli ALL Pen-y-bont ar Ogwr ar bwyllgor Gweithredol CCYSAGauC ac, ers haf 2024, mae'n Gadeirydd CCYSAGauC. Yn CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr, caniateir i'r Cadeirydd, Cynghorydd Cyswllt a dau aelod CYSAG/CYS arall o'r awdurdod lleol fod yn bresennol, hyd at uchafswm o bedwar aelod o bob ALL. Cynrychiolwyd yr ALL hefyd yng Nghynhadledd CGM CCYSAGauC yn 2024 a chyflwynodd aelodau CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr weithdai yno.

4.2 Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol (PYCAG)

Cynrychiolwyd CYSAG/CYS yn llawn ar PYCAG gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a CYSAG/CYS. Mae CYSAG/CYS wedi cael gwybod am ddatblygiadau ledled Cymru ac mae wedi chwarae swyddogaeth hanfodol wrth lywio penderfyniadau a pholisïau sy'n effeithio ar AG. Mae PYCAG wedi gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill wrth ddatblygu'r cwricwlwm newydd, ac ar ddatblygu canllawiau statudol ar CGM yn y Cwricwlwm i Gymru. Mae CYSAG/CYS hefyd wedi derbyn adroddiadau a gwybodaeth sy'n ymwneud â CGM oddi wrth Estyn a Llywodraeth Cymru eleni.

4.3 Hyfforddi Aelodau CYSAG/CYS

Yn rhan o hyfforddiant i aelodau, mae CYSAG/CYS wedi:

- rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am ddatblygiadau ym maes AG/AC/CGM a DACW drwy gyflwyniadau, trafodaethau a chynghor rheolaidd gan GACCCD
- gwahodd aelodau i gyfarfodydd Cymdeithas CYSAGau Cymru (CCYSAGauC)
- sicrhau bod CYSAG/CYS yn cael ei gynrychioli yn CCYSAGauC a bod aelodau'n cael adborth rheolaidd
- annog aelodau newydd i fynd i weminar CCYSAGauC, a hwylusir gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer CGM/AG/AC, a Phartner Cwricwlwm y Gwasanaeth Cyflawni Addysg ar gyfer CGM
- rhannu sesiynau hyfforddi gweminar am ddim ar-lein, gyda [Chymdeithas Genedlaethol y Cynghorau Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol \(NASACRE\)](#)
- darparu [llawlyfr CCYSAGauC i aelodau newydd](#) CYSAG/CYS

4.4 Cynrychiolaeth Ieuenctid ar gyfer CGM, AG, AC a DACW

Mae CYSAG/CYS wedi archwilio posibiliadau sefydlu cynrychiolaeth ieuenctid drwy fforwm Ieuenctid trawsranbarthol. Mae CYSAG/CYS wedi bod yn gefnogol i'r prosiect ac mae wedi gweithio gyda chynghorwyr awdurdodau lleol a GACCCD i ystyried y ffordd orau o sicrhau bod lleisiau pobl ifanc yn cael eu clywed. Sefydlwyd fforwm Ieuenctid ar gyfer CGM, AG, AC a DACW a chynhaliwyd cyfarfod cychwynnol ym mis Gorffennaf 2024. Cynrychiolir ysgolion Pen-y-bont ar Ogwr ar y fforwm, ac mae dysgwyr o'r awdurdod lleol wedi cyfrannu eu safbwyntiau a'u profiadau o ran AG/AC/CGM/DACW. Bydd cyfarfodydd tymhorol yn y flwyddyn academaidd nesaf ac yn dilyn pob cyfarfod darperir adborth i CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr mewn cyfarfodydd tymhorol.

ATODIAD 1: AELODAETH CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR 2023-24

Pwyllgor A – Enwadau crefyddol ac argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol

Y Parchedig Ganon Edward Evans (Cadeirydd)	Yr Eglwys yng Nghymru
Y Parchedig Dr Phillip Manghan	Yr Eglwys Gatholig
Kenny Dykes	Eglwysi Efengylaidd Cysylltiol yng Nghymru
Craig Hopkins	Gweinidog Arweiniol y Tabernacl, Braclaw
Andy Chyba	Dyneiddiaeth
Swydd wag	Iddewiaeth
Suliman Hawas	Islam
Swydd wag	Bwdhaeth
Swydd wag	Sanatana Dharma/Hindŵ Dharma/Hindŵaeth
Swydd wag	Sikhi

Pwyllgor B – Cymdeithasau undebau athrawon

Ceris Matthews	Cymdeithas Genedlaethol yr Ysgolfeistri ac Undeb yr Athrawesau
Alice Parry	Yr Undeb Addysg Cenedlaethol
Lowri Florence	Undeb Cenedlaethol yr Athrawon
Cathryn Davies	Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon
Mike Street	Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon
Ashley Howells	Cymdeithas Arweinwyr Ysgolion a Cholegau
Swydd wag	Cymdeithas Athrawon a Darlithwyr
Swydd wag	Cymdeithas Athrawon AG

Pwyllgor C – Awdurdod Lleol

Y Cyngorydd Martin Hughes	Awdurdod Lleol
Y Cyngorydd Elaine Winstanley (Is-gadeirydd)	Awdurdod Lleol
Y Cyngorydd Jeff Tidelsley	Awdurdod Lleol
Y Cyngorydd Jon-Paul Blundell/Y Cyngorydd Martyn Jones	Awdurdod Lleol

Swyddogion ALI

Lindsay Harvey	Cyfarwyddwr Corfforaethol – Addysg, Blynnyddoedd Cynnar a Phobl Ifanc
Susan Roberts	Rheolwr Grŵp Cymorth Ysgolion – Swyddog ALI
Neil Arbery	Cymorth Ysgolion – Swyddog Arweiniol Datblygu Strategol ar gyfer Ysgolion Cynradd
Sarah Humphreys	Cymorth Ysgolion – Swyddog Arweiniol Datblygu Strategol ar gyfer Ysgolion Uwchradd
Helen Shepherd	Clerc i CYSAG/CYS
Donna Graves	Cyngorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a CYSAG/CYS

ATODIAD 2: Cofnod Cyfarfodydd Pen-y-bont ar Ogwr a Phrif Eitemau Agenda

Dydd Mawrth 21 Tachwedd 2023 am 3:30pm

Lleoliad: Ysgol Gyfun Gymraeg Llangynwyd

1.	Croeso ac ymddiheuriadau (CYSAG/CYS)																		
2.	Golwg gyffredinol ar y cwricwlwm ysgol (staff YGG Llangynwyd)																		
3.	CYSAG/CYS 3.1 Ethol Cadeirydd ac Is-gadeirydd (CYSAG/CYS) 3.2 Aelodaeth (CYSAG/CYS) 3.3 Diweddariad ar y Cylch Gorchwyl/Cyfansoddiad (CYSAG/CYS)																		
4.	Cofnodion y cyfarfod diwethaf 11/07/2023 (CYSAG/CYS)																		
5.	Materion sy'n codi (CYSAG/CYS)																		
6.	Papur briffio (CYSAG/CYS)																		
7.	Adroddiad Blynyddol CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr 2022-2023 (CYSAG/CYS) 7.1 Drafft 7.2 Argymhellion CYSAG/CYS i'r Awdurdod Lleol																		
8.	Adroddiadau Arolygu Estyn (CYSAG/CYS)																		
9.	CCYSAGauC (CYSAG/CYS) 9.1 Cofnodion haf 2023, 19/06/2023 9.2 Cofnodion CCB 2023 9.3 Agenda hydref 2023, 25/10/2023 9.4 Cyngor Llywodraeth Cymru i CCYSAGauC/CYSAG/CYS ar ddefnyddio data 9.5 Cynhadledd Flynyddol 2024 – gweler y papur briffio (6.)																		
10.	Amserlen ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol (CYSAG/CYS) <table><tr><th></th><th>Dyddiad y Cyfarfod</th><th>Lleoliad</th><th>Amser</th></tr><tr><td>Gwanwyn 2024</td><td>12/03/2024</td><td>I'w gadarnhau</td><td>3:30pm</td></tr><tr><td>Haf 2025</td><td>I'w gadarnhau</td><td>I'w gadarnhau</td><td>3:30pm</td></tr><tr><td>Hydref 2026</td><td>I'w gadarnhau</td><td>I'w gadarnhau</td><td>3:30pm</td></tr></table>				Dyddiad y Cyfarfod	Lleoliad	Amser	Gwanwyn 2024	12/03/2024	I'w gadarnhau	3:30pm	Haf 2025	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm	Hydref 2026	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm
	Dyddiad y Cyfarfod	Lleoliad	Amser																
Gwanwyn 2024	12/03/2024	I'w gadarnhau	3:30pm																
Haf 2025	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm																
Hydref 2026	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm																
11.	Eitemau ar gyfer Agenda Gwanwyn 2024 (CYSAG/CYS)																		
12.	Unrhyw Fusnes Arall (CYSAG/CYS)																		

Dydd Mawrth 12 Mawrth 2024 am 9:30am

LLEOLIAD: Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Sant Robert, Abercynffig

1.	Croeso ac ymddiheuriadau (CYSAG/CYS)			
2.	Ysgol Gynradd Gatholig Rufeinig Sant Robert (CYS) 2.1 Cyflwyniad Ysgol 2.2 Arsylwi P4C ar Waith			
3.	Materion sy’n codi CYSAG/CYS)			
4.	Yr Wybodaeth Ddiweddaraf (CYSAG/CYS) 4.1 Aelodaeth 4.2 Cylch Gorchwyl/Cyfansoddiad CYSAG/CYS 4.3 Dosbarthu’r Adroddiad Blynnyddol			
5.	Adroddiad Briffio Pen-y-bont ar Ogwr (CYSAG/CYS)			
6.	Crynodebau Arolygu Estyn (CYSAG/CYS)			
7.	CCYSAGauC (CYSAG/CYS) 7.1 Cofnodion cyfarfod tymor yr hydref 7.2 Cyfarfod tymor y gwanwyn – 5 Mawrth 2024 7.3 Cynhadledd – 13 Mehefin 2024 (Wrecsam) 7.4 Enwebiadau CCYSAGauC			
8.	Cynrychiolaeth Ieuenctid (CYSAG/CYS)			
9.	Amserlen ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol: (CYSAG/CYS)			
		Dyddiad	Lleoliad	Amser
	Haf 2024	2 Gorffennaf 2024	I’w gadarnhau	3:30pm
	Hydref 2024	I’w gadarnhau	I’w gadarnhau	3:30pm
	Gwanwyn 2025	I’w gadarnhau	I’w gadarnhau	3:30pm
10.	Awgrymiadau eitemau agenda ar gyfer cyfarfod haf 2024 (CYSAG/CYS)			

11.	Awgrymiadau/argymhellion i'r ALI? (CYSAG/CYS)
12.	Unrhyw Fusnes Arall (CYSAG/CYS)

Dydd Mawrth 2 Gorffennaf 2024 1:30pm-3:30pm

LLEOLIAD: Ysgol Uwchradd Gatholig Archesgob McGrath, Bracla

1.	Croeso ac ymddiheuriadau (CYSAG/CYS)																		
2.	Ysgol Uwchradd Gatholig Archesgob McGrath (CYSAG/CYS) Cyflwyniad Ysgol																		
3.	Materion sy'n codi (CYSAG/CYS)																		
4.	Yr Wybodaeth Ddiweddaraf (CYSAG/CYS) 4.1 Aelodaeth 4.2 Cylch Gorchwyl/Cyfansoddiad CYSAG/CYS																		
5.	Adroddiad Briffio Pen-y-bont ar Ogwr (CYSAG/CYS)																		
6.	Crynodebau Arolygu Estyn (CYSAG/CYS)																		
7.	CCYSAGauC (CYSAG/CYS) 7.1 Cofnodion cyfarfod tymor y gwanwyn – 5 Mawrth 2024 7.2 Cynhadledd – 13 Mehefin 2024 (Wrecsam) 7.3 Enwebeion ar gyfer Pwyllgor Gweithredol CCYSAGauC (Gwybodaeth yn unig – dim pleidleisio)																		
8.	Cynrychiolaeth Ieuenctid (CYSAG/CYS)																		
9.	Cyngor ar Adnoddau Ysgolion (CYS)																		
10.	Bwrdd Dirprwyon Iddewon Prydain (CYSAG/CYS) Yr wybodaeth ddiweddaraf o'r cyfarfod																		
11.	Gohebiaeth (CYSAG/CYS) The Message Trust																		
12.	Amserlen ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol: (CYSAG/CYS) <table><tr><td></td><td>Dyddiad</td><td>Lleoliad</td><td>Amser</td></tr><tr><td>Hydref 2024</td><td>I'w gadarnhau</td><td>I'w gadarnhau</td><td>3:30pm</td></tr><tr><td>Gwanwyn 2025</td><td>I'w gadarnhau</td><td>I'w gadarnhau</td><td>3:30pm</td></tr><tr><td>Haf 2025</td><td>I'w gadarnhau</td><td>I'w gadarnhau</td><td>3:30pm</td></tr></table>				Dyddiad	Lleoliad	Amser	Hydref 2024	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm	Gwanwyn 2025	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm	Haf 2025	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm
	Dyddiad	Lleoliad	Amser																
Hydref 2024	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm																
Gwanwyn 2025	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm																
Haf 2025	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	3:30pm																
13.	Awgrymiadau eitemau agenda ar gyfer cyfarfod hydref 2025 (CYSAG/CYS)																		
14.	Awgrymiadau/argymhellion i'r ALI? (CYSAG/CYS)																		
15.	Unrhyw Fusnes Arall (CYSAG/CYS)																		

ATODIAD 3: DOSBARTHU'R ADRODDIAD BLYNYDDOL

Bydd copïau o'r adroddiad blynyddol hwn yn cael eu hanfon yn electronig i'r cyrff perthnasol. Bydd yr adroddiad hwn ar gael ar wefan yr Awdurdod Lleol a gwefan CCYSAGauC fel y gall partïon sydd â diddordeb ei lawrlwytho.

Rhestr o Sefydliadau y mae'r adroddiad hwn yn cael ei anfon iddynt

- Llywodraeth Cymru
- Cymdeithas CYSAGau/CYSau Cymru (CCYSAGauC)

Mae ar gael ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr er hygyrchedd cyhoeddus.

ATODIAD 4:

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CYS)

Diwygiwyd i gyd-fynd â gweithrediad y Cwricwlwm i Gymru o flwyddyn ysgol 2022-2023 ymlaen.
(Cymeradwyodd y Cabinet yr adroddiad ar 14 Mai 2024)

Sefydlir y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn unol ag adrannau 390-397 o Ddeddf Addysg 1996 a chanllawiau a gynhwysir yng Nghylchlythyr Cymru 10/94 fel y'i diweddarwyd. Hefyd, sefydlir y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog (CYS) ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn unol â Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 (gweler Atodlen 1).

Cyfansoddiad

Cylch gorchwyl

1. Cyngori'r awdurdod lleol ar faterion sy'n gysylltiedig ag addoli ar y cyd mewn ysgolion sirol.
2. Cyngori'r awdurdod lleol ar faterion sy'n gysylltiedig ag addysg grefyddol, neu grefydd, gwerthoedd a moeseg a roddir yn unol â'r maes llafur cytunedig.
3. Penderfynu pryd, o fewn y cyfnod amser statudol o bum mlynedd, y dylai'r awdurdod lleol adolygu ei faes llafur cytunedig.
4. Ystyried gyda'r awdurdod lleol a Chynhadledd y Maes Llafur Cytunedig unrhyw newidiadau y mae angen eu gwneud i'r maes llafur cytunedig.
5. Ystyried, gyda'r awdurdod lleol, y cymorth a gynigir i addysg grefyddol a chrefydd, gwerthoedd a moeseg yn ei ysgolion, gan roi sylw penodol i ddulliau addysgu, y dewis o ddeunyddiau addysgu a'r hyfforddiant a ddarperir i athrawon.
6. Cynnig cyngor ar unrhyw faterion eraill sy'n ymwneud â'i swyddogaeth fel y gwêl orau.
7. Cyhoeddi adroddiad blynyddol ar ei waith, a ddylai wneud y canlynol:
 - nodi unrhyw faterion y mae wedi cyngori'r awdurdod lleol arnynt;
 - disgrifio natur y cyngor yn fras;
 - nodi ei resymau dros gynnig cyngor ar unrhyw faterion na chafodd eu cyfeirio ato yn y lle cyntaf gan yr awdurdod lleol;
 - cofnodi aelodaeth CYS/CYSAG a dyddiadau cyfarfodydd a gynhelir.
8. Cymryd rhan yng ngweithdrefnau cwynion statudol yr awdurdod lleol yn yr achosion hynny pan fo'r cwynion yn ymwneud ag addysg grefyddol neu grefydd, gwerthoedd a moeseg a/neu addoli ar y cyd.

9. Derbyn a gwneud penderfyniadau mewn cysylltiad â cheisiadau gan benaethiaid ysgolion sirol i godi neu addasu'r gofynion bod yn rhaid i addoli ar y cyd mewn ysgolion o'r fath fod yn gyfan gwbl neu'n bennaf o gymeriad Cristnogol cyffredinol.

Cyfansoddiad

10. Bydd y cyngor yn cynnwys tri grŵp sy'n cynrychioli:
- unrhyw enwadau Cristnogol a chrefyddol eraill a fydd, ym marn yr awdurdod lleol, yn adlewyrchu'n briodol y traddodiadau crefyddol yn yr ardal a hefyd unrhyw unigolion sy'n cynrychioli deiliaid credoau anghrefyddol yn yr un ffordd ag y maent yn caniatáu penodiad unigolion sy'n cynrychioli deiliaid credoau crefyddol; (adran 390(4)(a), a pharagraff 4(2)(1) o Atodlen 31 i Ddeddf 1996 ac yn unol â Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021);
 - unrhyw gymdeithasau sy'n cynrychioli athrawon a ddylai, ym marn yr awdurdod lleol, gael eu cynrychioli o ystyried amgylchiadau'r ardal;
 - yr awdurdod lleol.
11. Caiff y Cyngor gyfethol aelodau hefyd.
12. Bydd aelodaeth o'r Cyngor am gyfnod o bedair blynedd. Ceir ailbenodi unrhyw aelodau sy'n ymadael.
13. Mae aelodaeth o'r Cyngor ar sail yr amod bod yr awdurdod lleol wedi cymryd pob cam rhesymol i sicrhau ei hun bod yr unigolion a benodir yn gynrychioliadol o'r enwadau, y sefydliadau neu'r cymdeithasau dan sylw.
14. Mae'n rhaid i aelodau sy'n cynrychioli cymdeithasau athrawon gynnwys athrawon addysg grefyddol a/neu grefydd, gwerthoedd a moeseg.
15. Ceir tynnu unigolion oddi ar y Cyngor os nad ydynt yn cynrychioli'r enwad, y sefydliadau, y gymdeithas neu'r awdurdod y cawsant eu penodi i'w cynrychioli mwyach.
16. Caiff unrhyw aelod o'r Cyngor ymddiswyddo ar unrhyw adeg.
17. Ni fydd unrhyw aelod sy'n absennol o dri chyfarfod yn olynol heb ymddiheuriad yn aelod mwyach. Ni fydd unigolyn sy'n cael ei anghymwyso fel hyn yn cael ei atal rhag cael ei ailbenodi gan y corff enwebu priodol.

Trafodion

18. Bydd yr awdurdod lleol yn penodi clerc i CYSAG/CYS.
19. Mae'r Cyngor yn cyfarfod o leiaf unwaith yn ystod pob tymor ysgol.
20. Bydd y Cyngor yn ethol cadeirydd ac is-gadeirydd o blith ei aelodaeth yn y cyfarfod cyntaf ym mhob blwyddyn ysgol. Ni fydd y cadeirydd a'r is-gadeirydd, yn ystod unrhyw flwyddyn unigol, yn dod o'r un grŵp cynrychioliadol. Ceir ailbenodi cadeirydd sy'n ymadael.

21. Os bydd y cadeirydd a'r is-gadeirydd yn absennol o gyfarfod, bydd unigolyn i fod yn gadeirydd ar gyfer y cyfarfod yn cael ei benodi ar sail cydsyniad cyfunol yr aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod. Os bydd y cadeirydd neu'r is-gadeirydd yn cyrraedd yn ystod gweddill y cyfarfod, bydd y dirprwy a benodwyd yn trosglwyddo iddo cyn gynted ag y bydd yr eitem sy'n cael ei thrafod pan fydd yn cyrraedd wedi ei chwblhau.
22. O ran unrhyw gwestiwn sydd i'w benderfynu gan y Cyngor, dim ond y grwpiau cynrychioliadol ar y Cyngor fydd â hawl i bleidleisio, a bydd gan bob grŵp un bleidlais. Cyn i bleidlais ffurfiol gael ei chynnal, rhoddir cyfle i bob grŵp cynrychioliadol benderfynu sut y bydd ei bleidlais yn cael ei bwrw.
23. Nid oes gan aelodau cyfetholedig hawl i bleidleisio.
24. Bydd yr agenda ar gyfer pob cyfarfod yn cael ei gosod gan y cadeirydd a'r is-gadeirydd mewn ymgynghoriad â'r cynghorydd i CYS/CYSAG, y clerc i CYS/CYSAG, a Swyddog Proffesiynol yr Awdurdod Lleol. Bydd gan unrhyw aelod sydd â phleidlais ar CYS/CYSAG hawl i gynnig eitemau ar gyfer agenda.
25. Caiff CYSAG/CYS, os yw'n dymuno, drefnu i siaradwr arbenigol nad yw'n aelod o CYSAG/CYS fod yn bresennol mewn cyfarfod.
26. Caiff pob un neu unrhyw un o'r grwpiau cynrychioliadol wneud presenoldeb siaradwr arbenigol nad yw'n aelod o CYSAG/CYS yn ofynnol, ond dim ond yn ystod y cyfnod pan fo unrhyw fater perthnasol yn cael ei ystyried a chyn belled ag y rhoddir rhybudd o 10 diwrnod gwaith o leiaf o ofyniad o'r fath i'r clerc ei gynnwys yn yr agenda ar gyfer y cyfarfod.
27. Yn achos unrhyw aelod nad yw'n gallu mynd i gyfarfod y Cyngor, caiff y corff y mae'r unigolyn hwnnw'n ei gynrychioli enwebu dirprwy, ar yr amod bod y dirprwy yn bodloni'r meini prawf cymhwysedd a bod y Gyfarwyddiaeth Addysg a Chymorth i Deuluoedd yn cael ei hysbysu cyn y cyfarfod.
28. Ystyrir bod cworwm mewn cyfarfod Cyngor os bydd o leiaf un aelod o bob un o'r tri grŵp cynrychioliadol yn bresennol.
29. Ni effeithir ar ddilysrwydd trafodion y Cyngor:
 - gan swydd wag unrhyw aelod o'r Cyngor; neu
 - ar y sail nad yw aelod o'r Cyngor a benodir i gynrychioli unrhyw enwad neu gymdeithas, ar adeg y trafodion, yn cynrychioli'r enwad, y sefydliad neu'r gymdeithas dan sylw.
30. Caiff y grwpiau cynrychioliadol ar y Cyngor, ac eithrio'r un sy'n cynrychioli'r awdurdod lleol, alw, ar unrhyw adeg, am adolygiad o faes llafur cytunedig cyfredol yr awdurdod lleol. Ar adeg o'r fath, bydd Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig yn cael ei threfnu a'i chynnull.
31. Bydd y Cyngor yn ystyried ei adroddiad blynyddol yn y cyfarfod cyntaf a gynhelir ym mhob blwyddyn academiaidd. Ar ôl i'r Cyngor gadarnhau'r adroddiad, bydd yn mynd rhagddo i'w gyhoeddi.

32. Bydd y clerc i CYS/CYSAG yn trefnu i gopïau o'r adroddiad blynyddol gael eu cyhoeddi ar wefan yr awdurdod lleol, eu hanfon i bob ysgol yn yr awdurdod lleol, i Lywodraeth Cymru, ac at unigolion a sefydliadau eraill o'r fath y mae'r awdurdod lleol yn ei ystyried yn briodol.

ATODIAD 1

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CYS)

Bydd cyfansoddiad, swyddogaethau a threfniadau gweithio CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn dilyn rhai CYSAG Pen-y-bont ar Ogwr, fel y nodir uchod. Bydd y ddau bwyllgor yn cyd-fodoli tan 2025 ac i sicrhau effeithlonrwydd ac uniondeb y ddau bwyllgor, bydd cyfarfodydd yn cael eu cynnal ar yr un pryd, â'r holl fusnes yn cael ei drin fel y bo'n briodol i bob pwyllgor.

Bydd y trefniadau hyn yn parhau tan fod y Cwricwlwm i Gymru wedi ei weithredu i bob grŵp blwyddyn perthnasol, ac yna bydd CYSAG Pen-y-bont ar Ogwr yn cael ei ddiddymu a bydd CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn parhau.

ATODIAD 5:

Mae GACCCD wedi cynnig amrywiaeth o gyfleoedd dysgu proffesiynol i bob ymarferydd yn y rhanbarth, gan ganolbwyntio ar rannu arferion a grymuso athrawon. Mae'r rhestr ganlynol yn rhoi gwybodaeth am agweddau ar gynnig dysgu proffesiynol GACCCD sy'n berthnasol i AG/CGM/DACW. Mae'r rhain wedi bod ar gael i ysgolion Pen-y-bont ar Ogwr.

Adnoddau dysgu proffesiynol a gynhyrchwyd gan GACCCD:

- Mae [Ardal Gymunedol Dyniaethau Cynradd GACCCD](#) yn rhannu amrywiaeth o gyhoeddiadau a ffeiliau sy'n berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru
- Mae [Ardal Gymunedol Dyniaethau Uwchradd: CGM GACCCD](#) yn rhannu amrywiaeth o gyhoeddiadau a ffeiliau sy'n berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru, Addysg Grefyddol ac Astudiaethau Crefyddol
- Mae [Cronfa Wybodaeth GACCCD](#) yn cynnwys amrywiaeth o ddeunyddiau CGM ar gyfer ymarferwyr
- [Ymholi a Dehongli yn y Dyniaethau](#). Mae adnodd rhestr chwarae newydd bellach ar gael yma i gefnogi ymarferwyr i ddeall a datblygu sgiliau ymholi a dehongli yn y dyniaethau, gyda thudalennau penodol ar gyfer CGM yn ogystal â'r pedwar pwnc arall yn y dyniaethau
- Ceir rhestr chwarae argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol [yma](#)
- CGM: Bodloni'r Gofynion Deddfwriaethol – mae'r adnodd newydd ar gael – [cynradd](#); [uwchradd](#)
- Gweithred Ddyddiol o Addoli ar y Cyd: Bodloni'r â'r Gofynion Deddfwriaethol – mae'r adnodd newydd ar gael – [dolen](#)
- CGM a Philosophy 4 Children ('P4C') – dolenni i adnoddau newydd astudiaethau achos prosiect a ariennir – [Cynradd](#); [Uwchradd](#)
- Prosiect 'CGM Gwrthrychol, Beirniadol a Phlwrailaethol' a ariennir, ynghyd â'r Eglwys yng Nghymru, adnodd newydd astudiaethau achos – [dolen](#)
- CGM a Gwyddoniaeth – astudiaethau achos prosiect a ariennir [dolen](#)
- Astudiaethau achos CGM – [cynradd](#); [uwchradd](#)
- Adnoddau CGM, Amrywiaeth a Gwrth-hiliaeth – [cynradd](#); [uwchradd](#)
- Ceir rhestr chwarae argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol [yma](#)
- Mapio a dilyniant mewn CGM – [cynradd](#); [uwchradd](#)
- Addysgu Materion Heriol a Sensitif – [cynradd](#); [uwchradd](#)
- Dyniaethau Digidol – Astudiaethau Achos GACCCD ar gyfer y prosiect a ariennir – [dolen](#)

Rhaglenni a digwyddiadau dysgu proffesiynol:

- **Newydd i Arwain Dyniaethau mewn Lleoliadau Cynradd** – Rhaglen tair sesiwn sydd wedi ei chynllunio i gefnogi arweinwyr mewn lleoliadau cynradd
- **Philosophy 4 Children (P4C) a CGM** – digwyddiad undydd yn canolbwyntio ar addysgeg P4C mewn CGM
- **Hyder wrth addysgu materion dadleuol a sensitif yn yr ystafell ddosbarth** – digwyddiad undydd i gefnogi hyder ymarferwyr
- **‘Cynefin.’** Digwyddiad hanner diwrnod yn archwilio beth yw Cynefin, a sut y gallwn ganolbwyntio’ arno yn ystyrlon o fewn cyd-destun cwricwlwm yn y dyniaethau
- **Gweminarau CGM.** Darparodd GACCCD a’r Gwasanaeth Cyflawni Addysg gyfres o weminarau a gynlluniwyd i ddatblygu gwybodaeth ymarferwyr am CGM. Roedd y rhain yn canolbwyntio ar Gristnogaeth, Iddewiaeth, Islam, Dyneiddiaeth, Hindŵ Dharma/Sanatana Dharma, Bwdhaeth, Sikhi
- [Amrywiaeth a Gwrth-hiliaeth o fewn dysgu proffesiynol y Dyniaethau](#) – digwyddiad undydd sy’n archwilio dulliau ysgolion o ddatblygu amrywiaeth a gwrth-hiliaeth yn y dyniaethau

GACCCD yn rhannu adnoddau a deunyddiau dysgu proffesiynol eraill, gan gynnwys:

- Maes Llafur Cytunedig Pen-y-bont ar Ogwr a deunyddiau ategol
- Adnoddau, gweminarau a gwybodaeth am Ddiwrnod Cofio’r Holocaust
- Cylchlythyrau, gwybodaeth ac adnoddau CBAC
- Deunyddiau o gynhadledd CCYSAGauC, gan gynnwys seminarau ar-lein
- Adnoddau addysgu a dysgu am ddim gan NATRE
- Deunyddiau o gynhadledd CCYSAGauC
- Adnoddau a gwybodaeth am Hwb
- Adnoddau a chyngor CCYSAGauC ar AG, CGM, AC a DACW
- Rhaglenni dysgu proffesiynol Llywodraeth Cymru, podlediadau ac e-gylchgrawn CGM
- Adnoddau cronfa wybodaeth a phosteri CCYSAGauC ynghylch crefydd, gwerthoedd a moeseg, y dyniaethau a’r Cwricwlwm i Gymru e.e. dilyniant yn y dyniaethau, mapiau dilyniant y dyniaethau a pholisi enghreifftiol y cwricwlwm
- Deunyddiau Estyn e.e. adroddiad thematig Estyn – dulliau effeithiol o asesu sy’n gwella addysgu a dysgu
- Rhannwyd manylion ‘prosiect gwersi o Auschwitz’ ag ysgolion

- Gwybodaeth am Ganolfan Treftadaeth Iddewig Cymru ym Merthyr Tudful
- Adnoddau addysgu Humanism UK
- Canllawiau ar bresenoldeb yn yr ysgol a gwyliau crefyddol 2024
- Cyfleoedd ac adnoddau dysgu proffesiynol DARPL
- Podlediadau
- Canfod Mwslimiaid ym Mhrydain – adnoddau e.e. ‘Meet a Muslim’
- Adnodd ‘history of religion in Wales’
- Adnoddau a dolen gwefan Cymdeithas Hanes Iddewig De Cymru i gefnogi CGM